

Brusel rozplétá síť atentáčníků

24.3.2016 ČT 24 str. 5 22:00 Události, komentáře

Daniel TAKÁČ, moderátor

Vyšetřování **teroristických útoků** v **Bruselu** pokračuje. Bratři Bakraouiové, atentáčníci z **letiště** a metra, podle **belgického** listu Derniere Heure sledovali šéfa tamního jaderného výzkumu. Objevila se navíc informace, že v metru byl víc než jeden útočník. **Belgie** mezitím vzpomíná na oběti **útku**.

Veronika PITROVÁ, redaktorka

Belgický král a královna uctívají památku obětí na místě neštěstí. Na **letišti** Zaventem. Už včera se poklonili i na druhém místě, kde atentáčníci udeřili, u stanice metra Maelbeek. Vyšetřovatelé mezitím rozkrývají, kdo vlastně útočil. Prokuratura už potvrdila, že dvěma útočníky byli bratři Bakraouiové. Jeden se odpálil na **letišti**, druhý v metru. A média přidávají další detaily. Druhým útočníkem z **letiště** měl být výrobce bomb Najim Laachraoui. Objevila se i zpráva, že ani útočník v metru nebyl sám. Identitu další osoby, stejně jako třetího muže z **letiště** ale úřady podle všeho neznají.

Frédéric VAN LEEUW, **belgický** prokurátor

Třetí podezřelý, který měl na sobě světlou bundu a klobouk, je na útěku. Položil tam velkou tašku a ještě než explodovala, odešel. Ta taška obsahovala vůbec největší množství trhaviny. Krátce poté, co dorazila **pyrotechnická** jednotka, tato nálož vybuchla.

Veronika PITROVÁ, redaktorka

Bratři Bakraouiovi navíc podle **belgického** deníku měli sledovat šéfa tamního jaderného výzkumu a podle všeho mohli plánovat **útoky** i na jaderné elektrárny. Propojení pařížského a **belgického** komanda je podle listu stále prokazatelnější. Jediný přeživší z listopadových **útoků** v Paříži Salah Abdeslam dnes dorazil k soudu. Francie žádá jeho vydání, to on sám dosud odmítal, teď ale podle advokáta změnil názor.

redaktor /citace: Sven MARY, advokát Salaha Abdeslama, Zdroj: Reuters/

"Salah Abdeslam mě požádal, abych vás informoval o jeho přání, že chce být co nejdřív přemístěn do Francie."

Veronika PITROVÁ, redaktorka

Kvůli aktuální **bezpečnostní situaci** se dnes v **Bruselu** scházejí i **ministři** vnitra **Evropské unie**. Komise už naznačovala, že **protiteroristické** zákony je třeba schvalovat a do praxe zavádět daleko rychleji. Veronika Pitrová, **Česká** televize.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Tak, a v Událostech, komentářích Roman Váňa, předseda **bezpečnostního výboru** Poslanecké sněmovny, dobrý večer.

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru** pro **bezpečnost** /**ČSSD**/

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Zdravím také eurposlance Jana Zahradila, dobrý večer.

Jan ZAHRADIL, europoslanec /ODS/

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A stejně tak brigádního **generála** Františka Mičánka, ředitele Centra bezpečnostních a **vojensko-strategických studií Univerzity obrany** a budoucího děkana Defence College v Římě, dobrý večer.

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

Dobrý večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pánové, začněme u situace, která nastala po těch **bruselských útocích**, kdy se zpřísnily, zpřísnila **bezpečnostní opatření**. Pane Váňo, zpřísnila se dostatečně?

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Myslím, že se zpřísnila dostatečně. Policie vyhodnotila rizika míst i osob i s přihlédnutím, řekněme, k době, ve které se nacházíme, k náboženství a podobně. A ta opatření jsou poměrně masivní, ale odpovídají riziku, které **České republice** hrozí.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To znamená pohyb policistů v ulicích, v nákupních centrech, v metru, to je faktické zajištění bezpečnosti nebo jenom jakési podpoření pocitu bezpečnosti u občanů?

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

To je obojí. Určitě by to mělo podpořit pocit bezpečí, protože ten je velmi důležitý. Občané by se měli cítit bezpečně ve své zemi, ale samozřejmě je to i příprava na to, kdyby skutečně **útok** nastal. Pochopitelně ty síly by byly přímo na místě, mohou také odradit od spáchání takového **útok**, protože ...

Daniel TAKÁČ, moderátor

Víte, já si moc nedovedu představit, že člověk s batohem plným výbušnin, že se tam nedostane do toho metra, jakkoliv nechci strašit nebo něco takového, tak se ptám na podstatu toho, jestli tahle bezpečnost je na toto dostatečná.

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Musím otevřeně říci, že takto se bezpečnost stoprocentně zajistit nedá. Konkrétně třeba v metru, ve vlacích, v autobusech, prostě tam nastupují lidé, mají s sebou zavazadla. Museli bychom kontrolovat každého a každé zavazadlo tak, jak to třeba dělají v Izraeli. Možná k tomu časem také dospějeme. Ta přítomnost policistů, **vojáků** je, řekněme, o tom, že **teroristé** přece jenom volí nejsnazší cesty, to znamená jdou skutečně tam, kde není ochrana, tam, kde jim, pokud se nechtějí přímo sami zavraždit, sebezavraždit či vyhodit do vzduchu, tak doufají, že budou moci uniknout, a to samozřejmě i když se jim ten **útok** podaří, masivní přítomnost policie jim v tom **útok**u sice nezabrání, ale zabráním jim v úniku, a to může být rozhodující pro to, zda ten **útok** je spáchán, či není, a zda nejdou třeba jinam, kde je to snazší.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane Zahradile, dostatečné zavedení **bezpečnostních opatření**?

Jan ZAHRADIL, europoslanec /ODS/

To byste mi musel napřed říci, jestli máte na mysli **Českou republiku** nebo **Belgii**. Já věřím, že v **České republice** orgány, které jsou za to zodpovědné, konají a nebudou přispívat k vytváření nějakého neklidu nebo hysterie. Pokud jde o **Belgii**, tak tam už jsme od konce loňského roku, od těch pařížských **útoků** byli vlastně dennodenními svědky **ozbrojených hlídek** v ulicích, **ozbrojení vojáci** hlídali třeba hlavní hotely nebo některé významné dopravní uzly. Jak je vidět, tak pokud se najde takováto podzemní buňka několika jedinců, kteří ten **útok** dopředu připraví a kteří jsou sebevražednými atentátníky, tak se to riziko úplně eliminovat prostě nedá a myslím, že se nedá eliminovat nikde na světě.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane Mičáňku, pohled odborníka. Přístup evropských zemí, a vy se na to určitě můžete podívat v globálu, v současné **bezpečnostní situaci**, je dostatečně zodpovědný?

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

To je, to je otázka země od země. Myslím, že spoustu věcí, které jsme mohli udělat v minulosti lépe a zanedbali jsme, teď budeme odstraňovat poměrně těžce. Je rozdíl, jestli hovoříme o **Belgii**, Francii nebo respektive té západní polovině Evropy a zemích, jako je **Česká republika**, Polsko, Maďarsko, kde nemáme takové bezprostřední ohrožení tím terorismem jako právě v **Belgii** nebo ve Francii. Tady ta opatření, tak jak hovořili jak pan Zahradil, tak pan Váňa, jsou přiměřená tomu stavu, který máme. V **Belgii**, ve Francii, tam došlo určitě k dlouhodobějšímu zanedbání, ale je to dáno tím, že je tam podstatně větší muslimská, už bych ani neřekl minorita, ale etnikum, které vytváří podstatně lepší podmínky pro radikální islamismus, než je u nás.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A kdybyste měl popsat tedy ty největší nedostatky nebo největší mezery, chcete-li v **bezpečnostních pravidlech** v Evropě, i když to zas asi tedy bude země od země.

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

Obecně, obecně ty problémy jsou opakovány dnes a denně ve sdělovacích prostředcích. Ne úplně dokonalá spolupráce mezi zpravodajskými službami, velmi těžko se získávají informace o **teroristických** skupinách, které jsou volně organizovány, jsou v podstatě, to jsou sítě, to jsou jednotlivé buňky, pustily se do Evropy nekontrolované, nekontrolovatelné proudy migrantů v nedávné době, o kterých jsme nevěděli vůbec nic. Je to naivní očekávání, že naše hodnoty budou přijaty těmito lidmi, špatně zvládnutá integrační nebo asimilační politika a tak dál, a tak dál.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Páni politici, tak teď jste to slyšeli od odborníka. Dnes a denně se o tom mluví v médiích a pořád nic? Pane Váňo.

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Česká republika je na tom trošičku jinak, protože my jsme ta opatření zavedli hned na samotném začátku, my ten problém s migrací aktuálně nemáme i právě proto, že důsledně dodržujeme některé postupy, které se v západní Evropě zcela zjevně zanedbaly.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Není to spíš proto, že sem ti uprchlíci tolik nechtějí?

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Oni sem nechtějí právě proto, že vědí, že se tady s nimi bude nakládat přesně podle zákona, že budou v detenčních zařízeních, že budeme přesně a přísně zjišťovat jejich totožnost, že je vyhostíme, pokud budou zatajovat třeba, kdo jsou, pokud nebudou mít nárok na azyl. Tohle se v Německu třeba neděje, a to je velký problém, proč právě Německo třeba je takovým zlatým cílem pro velkou migrační vlnu,

protože oni vědí ti migranti, že i když nezískají azyl, že se tak nějak potichoučku vytratí a v Evropě stejně zůstanou.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane Zahradile, konkrétní věci, které případně třeba Evropský parlament bude chtít po Evropské komisi, aby se začaly v Evropě prosazovat, co by to mělo být ohledně bezpečnosti pochopitelně?

Jan ZAHRADIL, europoslanec /ODS/

Já si především myslím, že nějaké příliš velkouště deklarace ať už Evropského parlamentu nebo Evropské komise nám nepomohou. Všichni víme, že ta hlavní odpovědnost leží v rukou národních vlád a národních **bezpečnostních složek** včetně zpravodajských služeb a tady je zapotřebí opravdu dosáhnout nějakého vysokého stupně koordinace, ale ne tím, že se využije této příležitosti, této tragédie a že se zřídí nějaký nový evropský úřad, který bude jenom stát další peníze daňové poplatníky. Tady samozřejmě po každé takové tragédii je tendence obviňovat administrativu toho státu, kde se to stalo, že nekonala. Já bych se nerad dopouštěl nějaké podobné zkratky, já si myslím, že určitě zpravodajské služby v těch zemích, kde je zvýšené riziko, Francie, **Belgie**, Nizozemí, třeba Německo, tak že konají, že spolupracují, ale jak je vidět, tak to nebezpečí je opravdu velmi zvláštní. Je to nebezpečí jiného druhu, jsou to skryté buňky, spící buňky **teroristů**, malé počty lidí, kteří navíc s těmi sebevražednými sklony samozřejmě mohou ohrozit de facto daleko širší publikum, než kdyby to byl nějaký takový **teroristický** akt, na který byla Evropa zvyklá třeba v 70. **letech** v Německu nebo v Irsku od těch **teroristických** skupin, takže jsou to nové výzvy, ale já bych nerad teď se dopouštěl nějakých zkratkovitých obviňování, že zpravodajské služby nekonají nebo že konají špatně. V každém případě si nemyslím, že nějaký nový evropský úřad anebo nějaká nová aktivita Evropské komise to spraví a že tomu pomůže. Musí konat národní vlády a národní **bezpečnostní složky**.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ano, argument, který od vás padl, pochopili jsme ho. Pane Váňo, já začnu u toho, co teď pan Zahradil říkal, že nemá víceméně smysl nebo po bitvě vždy každý obviňuje ty národní vlády z nějakého nekonání, ale my tady máme konkrétní, v tomto případě konkrétní příklad toho, že **belgická** vláda věděla, věděla to od **Turecka**, že tenhle člověk je nebezpečný a propustila ho na svobodu. Jak je to možné?

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

To je způsobeno právě tím, že takových lidí je nesmírně velké množství, mimořádně vyšší, než bývalo v minulých obdobích. A kapacity žádné zpravodajské služby nestačí na sledování všech těch lidí. Jestliže tyto lidi, kteří byli zjevně nebezpeční, nebezpeční, zpravodajské služby nesledovaly, pak to z toho znamená, že tam byli mnozí další mnohem nebezpečnější, kteří nepochybně sledování byli, ale ty kapacity, bylo vidět i ve Francii, že po **útocích** v Paříži Francie navýšila počty zpravodajců o několik tisíc osob, i my koneckonců se snažíme napravit hříchy minulosti a naše zdecimované zpravodajské služby, které za pravicové vlády byly snižovány o 10 % stavu jak lidí, tak rozpočtu, vracíme na původní stavy, respektive navyšujeme, ale to je proces, který trvá, než ty lidi vycvičíte, je to vždycky několik let. Evropa prostě nemá ...

Daniel TAKÁČ, moderátor

Čili to, co se stalo, to se, to se mohlo stát prostě, že **Belgičani** nevyhodno..., nebo měli větší rizika, než byl pan Bakraoui.

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Přesně tak.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ještě jednu věc zmínil Jan Zahradil, není to na evropském řešení, je to na národním řešení, ale teď se mluví o tom, že by měla vzniknout nějaká evropská bezpečnost, v uvozovkách řekněme. Tak co je efektivnější?

Roman VÁŇA, místopředseda poslaneckého klubu strany, předseda **výboru pro bezpečnost /ČSSD/**

Evropa musí postupovat společně, třeba v ochraně vnější **hranice**, musí sdílet informace, ale zároveň představa nějakých společných policejních sil nebo zpravodajských služeb je naprosto nesmyslná. Zatím bohužel sledujeme, že Evropská komise přichází s, řekl bych, až hloupými nápady, třeba nápad omezit legální držitele **zbraní** v rámci Evropy v souvislosti s bojem s terorismem je úplná pitomost. **Česká republika**, možná symbolicky, dneska bylo **jednání výboru pro bezpečnost**, ukázala, že my půjdeme opačným směrem. Rozhodli jsme se i po konzultaci s předsedou vlády a **ministrem** vnitra ze zákona o **zbraních** a střelivu vypustit pravomoc vlády odebrat občanům legální **zbraně** v případě **války** nebo napadení země. Demokratická vláda takovouhle pravomoc nepotřebuje. To byl přežitek z nějaké minulé doby, který v tom zákoně ještě zůstal, takže skutečně až demonstrativně to odstraníme z toho zákona, protože my ze svého obyvatelstva bát nemusíme a spoléháme na něj.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane Mičánku, slyšel jste tady řadu názorů, začněme u toho evropského řešení, co je efektivnější? Celá Evropa jedno společné **bezpečnostní řešení**, anebo velmi kvalitní práce a dobrá spolupráce národních **bezpečnostních složek**?

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

Jednoznačně všechno se odvíjí do velice dobré práce na národní úrovni. Evropa nemůže být ničím jiným než spolkem víceméně volnější nebo těsnější jednotlivých národů a ona je, často slyším chybu jakéhosi odosobnění, my a Evropa, **Česká republika** a **NATO** a podobně, nicméně pokud nebudou fungovat perfektně **bezpečnostní složky** na úrovni státu, nemohou fungovat ani potom **mezinárodní**. Vytvořit nějaký nadnárodní orgán je skutečně nepřilíš pravděpodobné, protože to je spousta, spousta problémů, ať už jazykových, kompetenčních, legislativních, technologických, technických, takže do této oblasti bych se nepouštěl, ale společné jednotky, které by mohly zabezpečit třeba ostrahu vnějších **hranic**, případně tak, jak už bylo xkrát zmíněno, ta lepší výměna informací, kooperace a konečně před několika desítkami minut jsem poslouchal **ministra** Chovance, který reportoval ze **schůzky ministrů** vnitra z **Bruselu**, už, už se konečně slibuje, že už tedy skutečně něco uděláme, takže teď je nejvyšší čas přejít k těm praktickým krokům a nastavit, nastavit tu spolupráci na realistickém základě.

Daniel TAKÁČ, moderátor

No, to posloucháme už dlouho, že už konečně se začne něco dělat, třeba tedy i v té oblasti lepší spolupráce těch tajných služeb. Opravdu to není mýtus? Opravdu to je reálné? Je možné na tom něco změnit?

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

Je na tom určitě možné změnit a ten poslední vývoj ukazuje, že už se to mění. Ono spousta informací přišla od marocké **bezpečnostní služby** ve prospěch Francie, **Belgie**. Nedávno se dostala do médií informace, že vlastně díky výměně zpravodajských, informací mezi zpravodajskými službami Německa a **Turecka** došlo k zadržení pachatelů, které připravovali **teroristické útoky** na německé školy v **Turecku**. Ten problém, který tady ale je, ono paradoxně je lepší, když informace o této spolupráci neslyšíme, protože zpravodajské služby pracují na úplně jiném principu a neměly by se a je špatné, jestli práce o jejich výsledcích se dostávají do médií, protože to ztrácí, tím vlastně ztrácí tu efektivitu a vlastně říkáme těm svým protivníkům, co připravujeme a jak, jak pracujeme.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Mimochodem váš pohled na to, co zveřejnili Turci, my jsme **Belgičany**, dokonce dvakrát, varovali před tím, že tohle je nebezpečný člověk. Jak se to může stát? Je dostatečné vysvětlení to, které tady padlo, že asi byla větší **bezpečnostní ohrožení**?

brig. gen. František MIČÁNEK, **Univerzita obrany**

To může být jedna pravda mince, druhá pravda může být prosté selhání lidského faktoru, kdy každý dělá chyby a je možné, že zkrátka tento člověk nebyl vyhodnocený jako riziko, byť byl upozorněn, byť byla **belgická** strana upozorněna ze strany **turecké**. Může se to stát a je jenom potřeba si z toho vzít poučení do budoucna.